

Niels Bøje Ziegler

**Udvikling af en virtuel opslagstavle
til e-læring i kreative undervisningsforløb**

Den Grafiske Højskole

Formål

Projektets formål var at udvikle et virtuelt rum / virtuel opslagstavle for anvendelse inden for e-læring (under Lov om åben uddannelse som fjernundervisningsstudier) i kreative og visuelle uddannelsesforløb, som tilgodeser behovet for, at den studerende indenfor disse uddannelser kan sammenligne og få inspiration fra de andre studerendes opgaveløsninger. Dette er et vigtigt personligt værktøj for den studerende samt et vigtigt pædagogisk værktøj for underviseren, fordi processen som den studerende har været igennem er med til at give indblik og erfaring og ved hjælp af den virtuelle opslagstavle er det muligt visuelt at dele disse erfaringer med andre studerende, som har løst den samme opgave, men som sidder spredt over hele landet, ofte alene, i et ikke-kreativt miljø.

Projektet

Ved hjælp af softwareprogrammet QuarkXPress, der er et almindeligt kendt program i det kreative miljø til grafisk kommunikation, men som samtidig har funktioner til fremstilling af websites, opbyggede jeg et website, der opfyldte de kriterier der var opsat for projektet:

1. Den studerende skal have let adgang til at se de andre studerendes afleverede skitser og løsninger og kunne sammenligne dem med sin egne skitser og løsninger.
2. Den studerende skal have let adgang til at læse den kritik og de kommentarer som underviseren giver hver studerendes løsning. Dette erstatter den analoge undervisningsforms verbale opgavegennemgang.
3. Da det i de skriftlige kommentarer kan være svært at beskrive visuelle ændringer til opgaveløsningerne, skal det i det virtuelle rum være muligt for underviseren at komme med visuelle kommentarer til opgaveløsningerne (dvs. vise forslag til ændringer i kompositionen).
4. Det skal være rimeligt enkelt for underviseren at opbygge den virtuelle opslagstavle.
5. Der skal afholdes en workshop for undervisere inden for de kreative fag på Grafisk Åben Uddannelse.

Hvordan de studerende tidligere indsendte deres løsninger

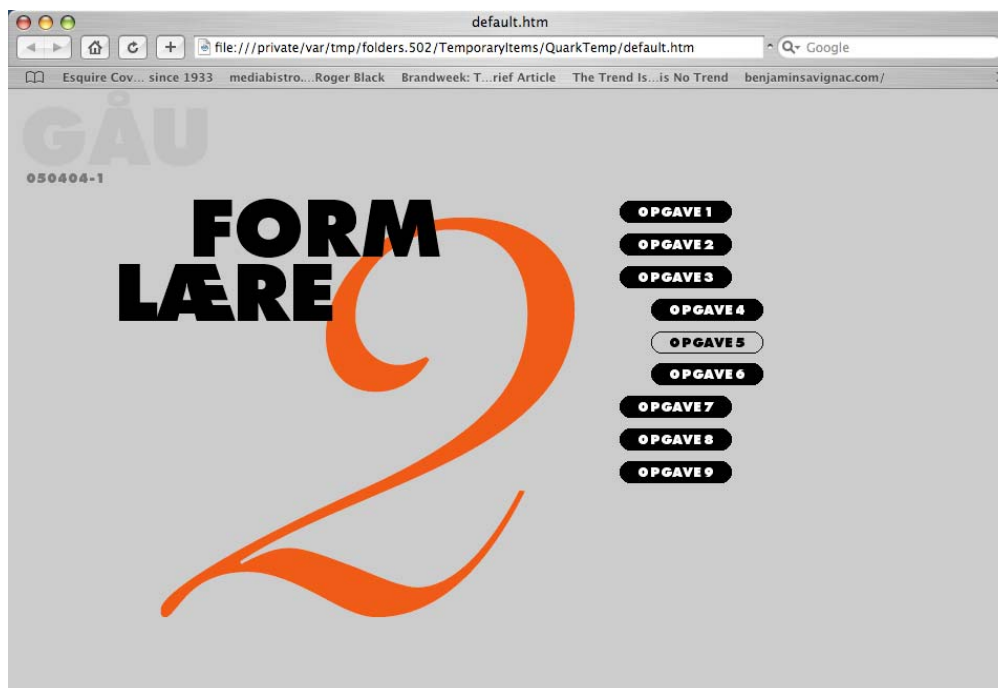
Den studerende løser deres opgaver ved hjælp af de grafiske software-programmer: Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe InDesign og QuarkXPress, og indsender deres opgaveløsninger som PDF-filer.

Disse filer uploades af den studerende til Den Grafiske Højskoles FirstClass server, der også fungerer som den studerendes virtuelle klasselokale.

De studerende kan åbne disse PDF-filer en efter en, for at se løsningerne, men det tager tid at åbne hver enkelt fil og det er næsten umuligt at sammenligne mere end to løsninger ad gangen. Kommentarerne/kritik af løsningen var indsat på gule sedler, som dækkede en del af kompositionen.

Mit ønske var derfor at skabe en opslagstavle, hvor det var let for de studerende at sammenligne løsningerne, der som tidligere nævnt er en vægtig ingrediens i uddannelsen af den studerende inden for de visuelle, kreative fag.

Den virtuelle opslagstavle · Websitets forside

Projektet blev testet af Niels Bøje Ziegler på 3 forskellige GÅU Formlære 2-kurser: Formlære 2 04404-1, Formlære 2 05404-1 og Formlære 2 05404-2 .

Den virtuelle opslagstavles forside indeholder uddannelsens navn samt knapper til de forskellige opgaveløsninger der er indsat på sitet. Jeg har i min prototype forsøgt at skabe en atmosfære omkring sitet, der i sin komposition og brug af kontraster opfylder nogle af de formmæssige krav, som også den studerende skal opfylde i deres opgaveløsninger.

Selve strukturen på sitet bliver gennemgået den første kursusdag, så de studerende bliver fortrolige både med opgaveafleveringen og til hvordan man bruger sitet.

Det er vigtigt at de studerende følger nogle enkle retningslinier for navngivning og aflevering af opgaverne i deres virtuelle klasserum. Derfor får de udleveret følgende vejledning den første kursusdag:

Regler for navngivning af opgaveløsninger

Formlære II

For at have styr på opgaver og opgaveløsninger (PDF-filerne) skal du følge disse retningslinier:

Eksempel:

Jens Andersen står på *deltagerlisten* som nummer 2.

Han løser Opgave 1 og navngiver *sin PDF-fil* sådan:

02_Opg.1_Jens.pdf

02_Opg.1_Jens_skitser.pdf

02_Opg.1_Jens_skitser2.pdf

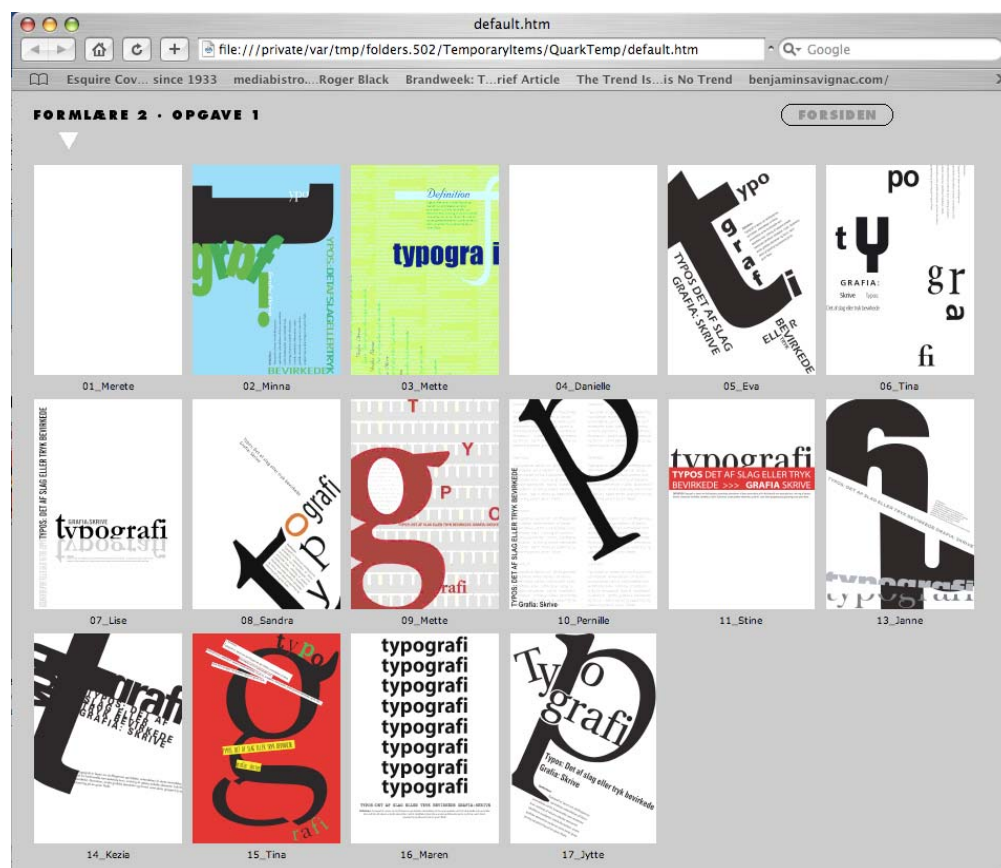
Kun ét dokument i hver fil

Bemærk: Undgå de danske bogstaver æ, ø og å

Hvis ovenstående retningslinier overholdes bliver det lettere for underviseren at administrere de mange opgaveløsninger og skitser der afleveres elektronisk.

Den virtuelle opslagstavle · Samlet oversigt over alle opgaveløsninger

Når man klikker på Opgave 1-knappen fremkommer dette vindue:

Websiden indeholder øverst en navigationsbjælke, hvor man ved at klikke på pilen i venstre side kan gå til Opgave 2 og ved at klikke Forsideknappen går man tilbage til websitets forside.

Ovenstående illustration er et eksempel på en virtuel opslagstavle som website, hvor de studerendes løsninger vises som minilayouts, store nok til, at de kreative løsninger visuelt kan sammenlignes, så den studerende får et indtryk af hvilke andre løsningsmuligheder opgaven rummer.

Da der ikke er en rigtig eller forkert løsning på opgaven, men mange muligheder og indfaldsvinkler, som den studerende måske ikke selv kan se, bliver den virtuelle opslagstavle et vigtigt pædagogisk redskab der synliggør muligheder, indfaldsvinkler og begrænsninger.

Løsningerne bliver også bedømt ud fra, i hvor høj grad de opfylder de krav af formmæssig karakter, der er opsat i opgaveformuleringen.

Den virtuelle opslagstavle · Kommentarsiden · Opgave 1

Når den studerende klikker på et minilayout, fremkommer løsning, alternative løsninger og skitser sammen med underviserens skriftlige kritik/bedømmelse af opgaveløsning(erne) og skitser:

Kære Minna

Jeg har forstørret din skitse, så det bliver muligt at sammenligne dem. Da du nu bruger farve, ændres det visuelle udtryk temmeligt meget.

Jeg kan tydeligt se at du har arbejdet med berøring, uden at overdrive det, og det er fint. Dit hovedmotiv står fint igennem og giver bidfang, men du skal lægge mærke til flere ting:

- 1: I skitsen er der en tydelig sammenhæng i det opdeltte ord t ypo graf, da alle dele har samme farve. I computerløsningen opstår tre grupper der lever hver deres eget liv: det sorte t, det hvide ypo og det grønne graf. graf bliver for markant i forhold til de øvrige grupper.
- 2: Læg mærke til at du i din skitse laver et hek i t'et til ypo. Dermed får det et tættere tilhørsforhold til t'et end der kommer til udtryk i computerløsningen. så du må meget gerne bibeholde dette hak, som er opstået på grund af klippe/klistre metoden. Du må også gerne beholde den groteske skrifttype i stedet for at ændre den til en antikva-skrift.
- 3: Den skrifttype du i skitsen har valgt til Grafia: Skrive passer meget bedre til den skrifttype du har valgt til ordet graf. Den er lidt smallere og virker derfor større.
- 4: Du bliver nødt til at sætte et t på ordet ypos. Du ypos er sat med majuskler, er det kun for de indviede, at der er en sammenhæng mellem det store t og ypos. Samtidig vil jeg foreslå at du benytter samme skrifttype til Typo: Det af slag og tryk bevirkede som du i skitsen benytter til Grafia: Skrive, da man ikke skal blande alt for mange skrifttyper. Men placeringen i nederste hjørne er fin, når teksten er placeret i et hjørne skal er være samme luft under teksten som du har i højre side.

Din diagonale skitse er godt afbalanceret, enkel i det grafiske udtryk og hensigten er tydelig. Selv om du bryder grafia med tekstinien er man ikke i tvivl om at der står grafia.

typo skal også placeres i forlængelse af s'et. Det ser ud som en fejl at der kun står et a. Gjentagelsen gør intet. Du gentager også grafia under graf.

Navigationsbjælken er nu udvidet, så den nu foruden opgavenummer og pil til næste opgave

- en Frem- og Tilbage-knap som benyttes for at gå tilbage til den foregående studerendes løsning eller frem til den næste studerendes løsning
- en Oversigt-knap der benyttes hvis man vil tilbage til siden med alle opgaveløsningerne
- en Forside-knap der benyttes hvis man vil tilbage til sitets forside.

Ovenstående illustration er det vindue der fremkommer i browseren, når den studerende klikker på illustrationen på den foregående side.

Her vises

- opgaveløsningen i en større størrelse, så det er let at bedømme kompositionens enkelte dele,
- underviserens skriftlige bedømmelse/kritik af opgaveløsningen,
- skitsen til løsningen,

- øvrige skitser den studerende har lavet til opgaven. Disse skitser er lavet på et foruddefineret skitseside, som den studerende har skannet og uploadet som PDF-fil.

Desuden er der til højre for teksten indsat den ændrede løsning som den studerende har fremstillet ud fra den skriftlige bedømmelse/kritik (denne løsning er indsat på et senere tidspunkt i kursusforløbet, da det er vigtigt for den studerende at reflektere og forholde sig til den skriftlige bedømmelse).

Den skriftlige bedømmelse/kritik af opgaveløsningen erstatter en verbal kritik, der er normal i analoge, visuelle undervisningsforløb.

Det er vigtigt at synliggøre skitserne for de øvrige studerende, da det er her man afsøger opgavens muligheder og begrænsninger og det er også her underviseren kan bedømme, om det er den rigtige skitse, i forhold til opgaveformuleringen, som den studerende har arbejdet videre med.

Skitserne giver desuden et indtryk af hvor dybt den studerende har nået i den kreative proces, hvor innovativ eller hvor konventionel den studerendes tankegang er, om den studerende begrænser sig i den kreative proces osv. Derfor er skitseprocessen en meget vigtig del af selve opgaveløsningen.

Den virtuelle opslagstavle · Mulighed for at indsætte alternativ løsningside

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying a file path. The page content includes a navigation bar with 'ALTERNATIVER' and 'FORSIDEN' buttons. Below this is a grid of 18 student submissions, each with a small thumbnail and a label (e.g., 01_Merete, 02_Minna, etc.). The submissions feature a common image of a person's legs in high-heeled boots, with various typographic treatments of the words 'Støvler' and 'Forum'. A text box on the right contains the following instructions:

I opgaveformuleringen skrev jeg: »Fotografen har, som du kan se, arbejdet med kontrasten mellem det feminine og det maskuline. Og fototet indeholder desuden meget lyd, da kvinden står med en tryklufthammer, som en anden vejarbejder. Det skal du forsøge at udtrykke i den typografiske komposition.« Denne vibrerende, voldsomme lyd er et af de vigtige elementer, du skulle udtrykke i den typografiske komposition. Læg mærke til hvilke løsninger der bedst udtrykker dette.

Over denne virtuelle opslagstavle er der indsat en Alternativknop, der viser hen til en samling af alternative løsningsforslag, som underviseren samlet ud fra de studerende skitser.

Dermed kan underviseren visuelt anskueliggøre forskellen på de løsninger som den studerende har valgt at arbejde med, og de muligheder der ligger i skitserne, som den studerende har fravalgt at arbejde videre med – og som måske indeholder formmæssige kvaliteter, som den studerende ikke selv kan se.

Et visuelt skitsebibliotek er vigtigt for den studerende, da han/hun aldrig vil stå på bar bund, men har noget at gå tilbage til, hvis den afleverede opgaveløsning ikke er optimalt løst i forhold til opgavens præmisser. Dette svarer i en arbejdssituation til at kunden ikke »kan lide« den løsning som designeren præsenterer, men gerne vil se andre løsningsmuligheder.

Men skitserne giver også underviseren mulighed for at tage en faglig snak med den studerende omkring disse skitser, og får på denne måde et bedre grundlag for at bedømme den studerendes indsats end hvis det kun var det færdige resultat der kunne bedømmes.

alternativ_3.htm
file:///private/var/tmp/folders.502/TemporaryItems/QuarkTemp/alternativ_3.htm

Esquire Cov... since 1933 mediabistro...Roger Black Brandweek: T...rief Article The Trend Is...is No Trend benjaminsavignac.com/

FORMLÆRE 2 · OPGAVER 3 · ALTERNATIVER OVERSIGT FORSIDEN

01_Merete 02_Minna 03_Mette 04_Danielle 05_Eva 06_Tina

07_Lise 08_Sandra 09_Mette 10_Pernille 11_Stine 13_Jenne

14_Kezia 15_Tina 16_Maren 17_Jytte

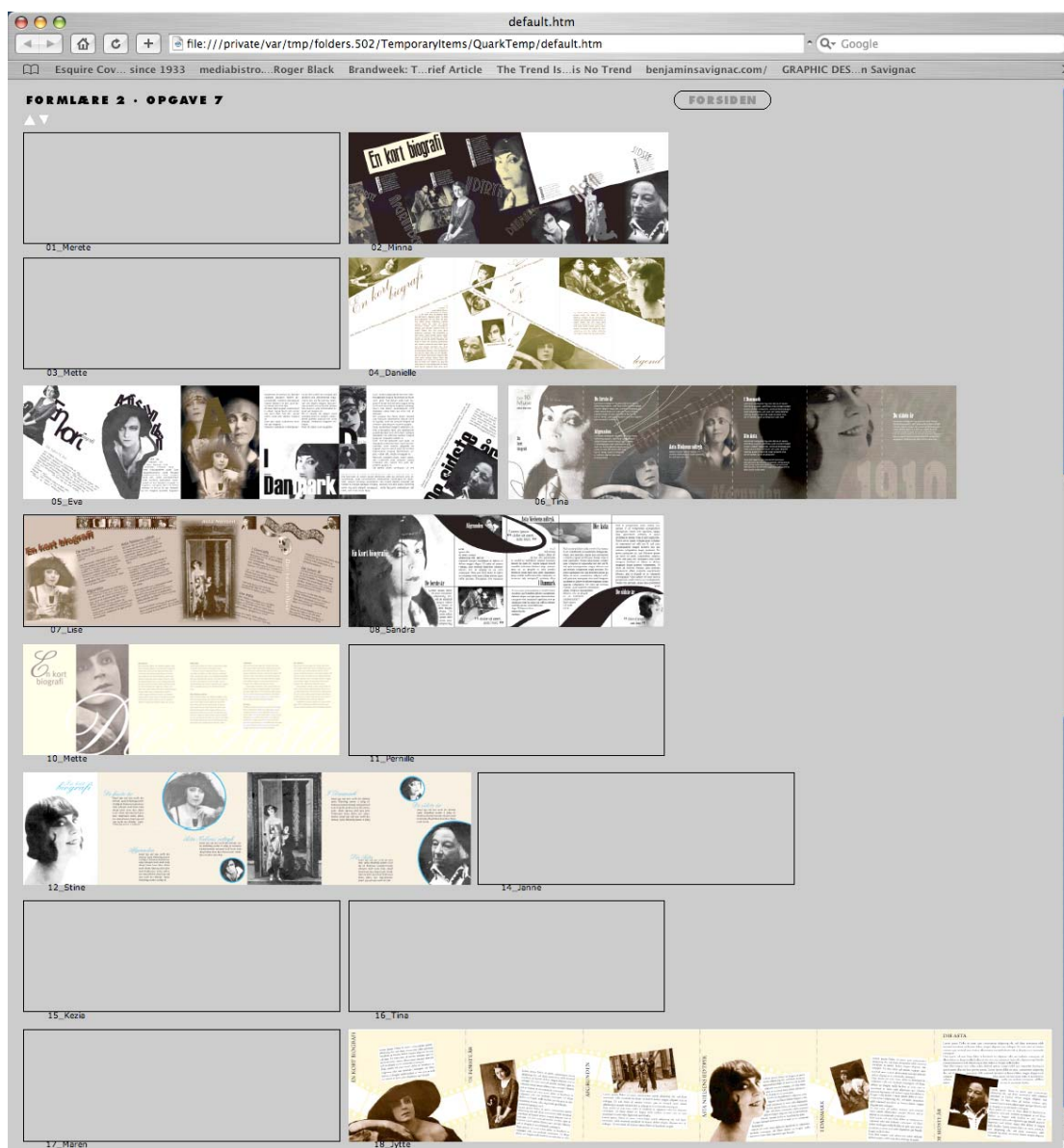
I opgaveformuleringen skrev jeg: »Fotografen har, som du kan se, arbejdet med kontrasten mellem det feminine og det maskuline. Og fotoet indeholder desuden meget lyd, da kvinden står med en tryklufthammer, som en anden vejarbejder. Det skal du forsøge at udtrykke i den typografiske komposition.« Denne vibrerende, voldsomme lyd er et af de vigtige elementer, du skulle udtrykke i den typografiske komposition. Læg mærke til hvilke løsninger der nu bedst udtrykker dette.

Selv om skitsetsamlingen er i sort/hvid giver det et hurtigt overblik over forskellen på løsningsforslagenes visuelle udtryk og komposition sammenlignet med skitsernes. Det er vigtigt for den studerende at blive bombarderet med forskellige synsindtryk, for på denne måde at drage erfaringer omkring løsningsmuligheder.

Det er vigtigt at slå fast at den kreative proces, som der arbejdes med her, ikke er lineær. Man bliver nødt til at gå mange veje for at afsøge opgavernes løsningsmuligheder. På den måde oparbejdes med tiden et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag for løsning af kreative opgaver, og udvikling af innovative løsninger.

For at vise fleksibiliteten i de formater som websitet skal kunne rumme, er her en opgavesamling af brochureopslag, hvor de studerende selv har valgt antallet af side, som brochuren skal indeholde:

De tomme felter viser de studerende, der ikke har afleveret deres opgaveløsning.

Workshop afholdt for undervisere på Den Grafiske Højskole

I efteråret 2004 blev der afholdt en workshop for undervisere der underviser i kreative fag på Grafisk Åben Uddannelse, der var interesseret i at opbygge og arbejde med en virtuel opslagstavle inden for deres fagområder. Deltagere var Niles Heie, der underviser i faget Tekst og illustration og Christina Bruun Olsson, der underviser i faget Formlære I.

Det stod hurtigt klart for deltagerne, at

- der er en del manuelt arbejde med at oprette en virtuel opslagstavle især hvis underviseren selv vil designe siderne,
- at man skal kunne arbejde professionelt med programmet QuarkXPress.
- det er meget vigtigt at de studerende overholder reglerne for opgaveaflevering.

Arbejdsmetode:

1. Alle PDF'er fra de studerende indsamles i en folder. Det er vigtigt at den studerende har overholdt retningslinierne for opgaveaflevering af PDF-filer.
2. Da der findes mange forskellige variationer i PDF-formatet er det nødvendigt at konvertere alle filerne til JPG-formatet ved hjælp af en automatisk batch-funktion i Adobe Photoshop
3. Herefter opbygges den virtuelle opslagstavle i QuarkXPress, manuelt. Der indsættes billeder på den virtuelle opslagstavle ligesom de studerende sider opbygges med billeder af opgaveløsninger/alternative løsninger/skitser samt at underviseren skriver bedømmelsen/kritikken af løsningerne på hver enkelt side.
4. Når sitet er færdiggjort uploades det til FirstClass-serveren, som de studerende kan logge sig ind på via deres internet-browser, for at se den virtuelle opslagstavle og de studerendes sider.

Konklusion

De studerende der har oplevet den virtuelle opslagstavle har været meget glade for at få det hurtige overblik over alle de andre studerendes løsninger. Den virtuelle opslags-tavle er derfor meget velegnet til brug ved kreativt uddannelsesforløb på fjernunder-visnings uddannelser, hvor det er vigtigt for den studerende visuelt at kunne bedømme og få inspiration fra andres løsninger.

Kommentar fra en studerende:

Hej Niels,
en supergod idé at bruge dit website til besvarelserne. Det er nemt at overskue de forskellige løsninger hurtigt og læse kommentarer :)
/Claus

Der var et ønske fra underviserne om, at der blev udviklet noget specielt software, hvor det var den studerende selv der indsatte de forskellige filer på websitet, når de uploader filerne til FirstClass-serveren.

Der findes ikke i øjeblikket noget software der kan benyttes til dette.

Om omkostningerne ved udvikling af et sådant software står mål med forbruget af tid ved manuelt at indsætte filerne og manuelt at opbygge websitet, vides ikke.

Bilag

Niels Heies virtuelle opslagstavle for faget Tekst og illustration:

http://www.fc.dgh.dk/~nh/F00015E9E/?WasRead=1

Esquire Cov... since 1933 mediabistro...Roger Black Brandweek: T...rief Article The Trend Is...is No Trend

DPGH · GAU · 2005

Tekst + illustration

Kursus
05410-1

Underviser:
Niels Heie

OPGAVER

1 2 3
4 5 6
7 8 9
10 11 12

http://www.fc.dgh.dk/~nh/F00015E9E/OPGAVE%201/default.htm

Esquire Cov... since 1933 mediabistro...Roger Black Brandweek: T...rief Article The Trend Is...is No Trend benjaminsavignac.com/

DPGH · GAU · 2005

OPGAVE 1

Selvportræt

- OPGAVE 2
- OPGAVE 3
- OPGAVE 4
- OPGAVE 5
- OPGAVE 6
- OPGAVE 7
- OPGAVE 8
- OPGAVE 9
- OPGAVE 10
- OPGAVE 11
- OPGAVE 12

• [FORSIDE](#)

01_Jon

02_Pernille

03_Søren

04_Uri

05_Trine

06_Kristine

07_Tine

08_Susan

09_Inge

10_Jesper

11_Maybritt

Bilag

Christina Bruun Olssons virtuelle opslagstavle for faget Formlære I:

